

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **T. S.**, narozená dne X.
bytem X.
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, P.O. Box 78, 130 51 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2022 č.j. CPR-1315-5/ČJ-2022-930310-V248,

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 23. 2. 2022, č.j. CPR-1315-5/ČJ-2022-930310-V248 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

- I. **Vymezení věci**

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí ze dne 23. 2. 2022 č.j. CPR-1315-5/ČJ-2022-930310-V248 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „žalovaný“), jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí ze dne 4. 12. 2021 č.j. KRPA-322069-15/ČJ-2021-000022-SV (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo žalobkyni uloženo podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) správní vyhoštění a byla stanovena doba 1 roku, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a jejíž počátek byl stanoven od okamžiku, kdy uplyne doba stanovená k vycestování; zároveň byla stanovena doba k vycestování z území členských států Evropské unie (dále jen „EU“) do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, a to do 20 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, správní orgán I. stupně dále rozhodl, že podle § 179 zákona o pobytu cizinců nebyly shledány důvody znemožňující vycestování a vycestování cizince je možné.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně poukázala na to, že žalovaný porušil ust. § 3 správního řádu, neboť řádně nezjistil skutkový stav, ust. § 50 odst. 2 správního řádu, neboť si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí a dále ust. § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu. Konkrétně nesouhlasila s tím, že by v České republice pobývala nelegálně, neboť je držitelkou povolení k pobytu Maďarska č. X. a není si vědoma toho, že by byla ukončena jeho platnost. Žalovaný si platnost tohoto pobytového oprávnění neověřil, spokojil se pouze s konstatováním, že toho povolení je vedeno v evidenci SIS jako věc hledaná, vyhlášeno Maďarskem 5. 7. 2021, nebylo tak jednoznačně zjištěno, z jakého důvodu Maďarsko k tomuto prohlášení přistoupilo. Přitom otázka platnosti maďarského povolení k pobytu je z hlediska legálnosti pobytu žalobkyně v ČR podstatná. Dále namítala, že je držitelkou biometrického pasu Ukrajiny, který jí v případě zneplatnění maďarského pobytového oprávnění opravňuje k legálnímu pobytu na území schengenského prostoru po dobu 90 dnů během 180 dnů.
3. Namítala, že správní orgán I. stupně řádně nezjistil stav věci, když dne 3. 12. 2021 bylo zahájeno správní řízení a hned následujícího dne 4. 12. 2021 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí.
4. Dále nesouhlasila s tím, že by mohla vycestovat do domovského státu, neboť situace na Ukrajině se v posledních dnech velmi vyostřila s ohledem na přímou vojenskou invazi ruského vojska na území Ukrajiny, včetně plošného bombardování celého území Ukrajiny, v důsledku čehož započala otevřená válka mezi Ukrajinou a Ruskou federací. Jedná se o masivní mezinárodní válečný konflikt s tisíci mrtvých mezi vojáky i civilním

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

obyvatelstvem. Je tak dána důvodná obava, že v případě návratu do vlasti bude žalobkyně velmi pravděpodobně ohrožena na životě.

5. Měla za to, že s ohledem na výše uvedené nebyly pro uložení správního vyhoštění splněny zákonné podmínky. Navrhla, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalobkyni bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s ohledem na probíhající válečný konflikt vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Poukázal na to, že na situaci žalobkyně dopadá § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, na základě kterého je plně v dispozici žalobkyně, aby navrhla policii vydání nového rozhodnutí s ohledem na změnu situace ve vlasti, k níž došlo po vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný pak vyžádá aktuální stanovisko Ministerstva vnitra k posouzení důvodů znemožňujících vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Tato právní úprava poskytuje dostatečné záruky a prostředky k respektování zásady non-refoulement v projednávané věci.
7. V ostatních bodech setrval na svém stanovisku, když žalobní námitky jsou totožné s námitkami odvolacími, se kterými se v napadeném rozhodnutí vypořádal. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 3. 12. 2021 byla hlídkou Policie ČR při vykonávání pobytové kontroly ztotožněna žalobkyně, bylo konstatováno, že předložila pobytové oprávnění Maďarska č. X., které bylo vedeno v evidenci SIS jako věc hledaná, vyhlášeno Maďarskem dne 5. 7. 2021, dále předložila cestovní doklad Ukrajiny. Na základě toho vzniklo důvodné podezření, že se žalobkyně může na území ČR nacházet neoprávněně.
9. Další lustrací nebylo jiné pobytové oprávnění žalobkyně zjištěno; součástí spisu je též informace z schengenského IS II ohledně pobytového oprávnění Maďarska č. X., dle které se jedná o doklad, který je třeba zajistit, neboť je hlášený jako odcizený, ztracený nebo je neoprávněně užíván.
10. Dne 4. 12. 2021 bylo se žalobkyní zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců na základě skutečnosti, že pobývala v České republice bez oprávnění k pobytu, a tedy nelegálně.
11. Žalobkyně dne 4. 12. 2021 při svém výslechu do protokolu uvedla, že naposledy přicestovala na území schengenského prostoru dne 18. 9. 2020 autem do Maďarska, kde si vyzvedla povolení k pobytu, a následně letěla do ČR, kam přijela dne 19. 9. 2020, což může doložit razítkem v pase. Přijela sem pracovat, ví o tom, že jí v Maďarsku zrušili pobyt, protože tam nikdy nepracovala, ani nežila, neví však, že to bylo 5. 7. 2021, ztrátu CD nikde nehlásila. Uvedla, že si je vědoma, že v ČR nyní nemá žádné povolení k pobytu, o vízum nežádala, je vdaná a má dvě děti, manžel a děti žijí na Ukrajině.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V ČR pracovala po celou dobu svého pobytu, pracovní povolení nemá, adresu pobytu si v ČR neregistrovala. Žádné vazby v ČR nemá, disponuje penězi na vycestování, ke kterému nemá žádnou překážku, nic jí na Ukrajině nehrozí.

12. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 4. 12. 2021, v odůvodnění správní orgán I. stupně poukázal na ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4, § 119a odst. 2, § 174a odst. 1, § 179, § 118 odst. 1, 3 zákona o pobytu cizinců. Shledal, že žalobkyně pobývala nejméně od 5. 7. 2021 do 4. 12. 2021 na území ČR bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna, na území smluvních států naposledy přicestovala dne 18. 9. 2020, nepřetržitě se zde zdržovala do 3. 12. 2021. Ohledně pobytového oprávnění Maďarska zjistil, že se jedná o doklad vedený jako odcizený, ztracený nebo neoprávněně užívaný, byl vznesen dotaz na Národní situační centrum Maďarska ohledně stavu pobytu. Správnímu orgánu je z úřední činnosti známo, že Maďarsko tato povolení ruší v momentě, kdy cizinci neplní daný účel pobytu, přičemž žalobkyně pobývala v Maďarsku pouze dne 18. 9. 2020, kdy si povolení vyzvedla, a následně 14 dnů koncem roku 2020, mimo to celou dobu svého pobytu žila a pracovala v ČR, z těchto důvodů bylo její povolení vyhlášeno dne 5. 7. 2021 v SIS, jak bylo uvedeno. Z toho dovodil, že žalobkyně žádným pobytovým oprávněním Maďarska, ani jiné země EU, nedisponuje, od 5. 7. 2021 se na území schengenského prostoru nachází nelegálně, tím naplnila důvod pro aplikaci § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Dále se zabýval přiměřeností dopadů daného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, avšak nepřiměřenost neshledal, zabýval se též kritérii dle ust. § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Konstatoval možnost vycestování žalobkyně, neboť tato pochází z bezpečné země původu ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb. a současně neuvedla žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena skutečnému nebezpečí dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyni byl dne 4. 12. 2021 udělen výjezdní příkaz.
13. Žalobkyně podala dne 13. 12. 2021 proti prvostupňovému rozhodnutí prostřednictvím právního zástupce odvolání, ve kterém namítala, že na území ČR se zdržovala oprávněně a na Ukrajinu nemůže vycestovat z důvodu dlouhodobého vnitrostátního ozbrojeného konfliktu.
14. Žalovaný doplnil podklady pro vydání rozhodnutí, když provedl lustrace v informačních systémech a doplnil sdělení Národního situačního centra ochrany hranic ze dne 5. 1. 2022. Dle tohoto sdělení NCC Maďarsko uvedlo, že příslušné orgány evidují k osobě žalobkyně povolení k pobytu č. X. platné do 23. 7. 2022 s tím, že toto povolení bylo dne 3. 6. 2021 orgánem Regional Directorate of the National Directorate General of Aliens of the Northern Great Plain zrušeno a v současné době žalobkyně nemá na území Maďarska žádné platné povolení k pobytu. Následně byla žalobkyni dána možnost se s doplněnými podklady seznámit.
15. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 23. 2. 2022, žalovaný se v odůvodnění vyjádřil k odvolacím námitkám, k námitce ohledně oprávněnosti pobytu odkázal na výslech žalobkyně, kde uvedla, že si byla neoprávněnosti svého pobytu vědoma, poukázal na to, že vložení předmětného povolení k pobytu do SIS maďarskými orgány ke dni 5. 7. 2021 mělo deklaratorní účinek, který skutečnost neplatnosti dokladu pouze osvědčoval, dle zjištění žalovaného bylo povolení k pobytu zrušeno maďarskými orgány dne 3. 6.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2021 a ke dni 5. 1. 2022 žalobkyně nemá na území Maďarska povolení k pobytu. Z toho jednoznačně dovodil, že dané povolení k pobytu Maďarska je neplatné, je vyvrácena námitka, že nebyly opatřeny dostatečné podklady pro rozhodnutí. K námitce ohledně držení biometrického pasu Ukrajiny uvedl, že pokud je cizinec držitelem dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu uděleného jiným členským státem, prověřuje cizinecká policie, zda v období posledních 180 dnů pobytu cizince na území ostatních členských států schengenského prostoru (s výjimkou státu, na jehož území má povolen dlouhodobý či trvalý pobyt) doba pobytu nepřekročí 90 dnů. Vyčerpáním doby pobytu na dlouhodobé vízum, která je kratší, než doba platnosti tohoto dlouhodobého víza, nepřestává být toto vízum platné a cizinec se může volně pohybovat na území ostatních členských států schengenského prostoru po dobu 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů, a to po celou dobu platnosti tohoto dlouhodobého víza. Správní orgán I. stupně vyšel z toho, že žalobkyně pobývala v ČR minimálně od 5. 7. 2021 do 3. 12. 2021 bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna, žalobkyně do protokolu o výsledku uvedla, že v období od prosince 2020 do 3. 12. 2021 pobývala nepřetržitě na území ČR. S ohledem na to je zřejmé, že žalobkyně pobývala ve vytykanou dobu na území ČR bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu nebyla oprávněna. Ohledně vycestování uvedl, že žalobkyně pochází z bezpečné země původu dle vyhlášky č. 328/2015 Sb., konkrétně ze Zakarpatské oblasti, kde ozbrojený konflikt neprobíhal a neprobíhá. Neuvedla žádné důvody, které by jí bránily vycestovat, naopak na Ukrajině žije její manžel a dvě děti. Námitku ohledně nemožnosti vycestování proto neshledal jako důvodnou.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobkyní uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Shledal však nezbytnost prolomení kogentní normy dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s., a to ve vztahu k nové skutečnosti nastalé po vydání napadeného rozhodnutí, která spočívá ve zcela zásadní změně bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyně, a to na základě aplikační přednosti Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyhlášené sdělením federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady *non-refoulement* (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131). Jedná se o mimořádný případ, kdy soud musí přihlédnout k nové skutečnosti, která nastala po vydání napadeného rozhodnutí a v důsledku které napadené rozhodnutí neobstojí a je dán důvod k jeho zrušení, a to podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.
17. Soud ve věci nenařídil ústní jednání, neboť postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a zároveň neshledal důvod provádět dokazování, jelikož nové podstatné skutečnosti týkající se země původu jsou v současnosti již obecně známé (k tomu podrobněji níže).

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

18. Podle ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.*
19. Podle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.* (odst. 1) *Za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.* (odst. 2)
20. Podle čl. 3 Úmluvy platí, že *[n]ikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
21. Soud neshledal důvodnou námitku o tom, že nebylo dostatečně prokázáno, že žalobkyně v předmětném období od 5. 7. 2021 do 3. 12. 2021 pobývala na území ČR nelegálně. Správní orgány se řádně zabývaly otázkou existence povolení k pobytu žalobkyně vydaného Maďarskem, kdy správní orgán I. stupně vyšel ze záznamu v schengenském informačním systému, dle kterého se od 5. 7. 2021 jednalo o doklad vedený v SIS jako odcizený, ztracený nebo neoprávněně užívaný. Žalovaný následně v odvolacím řízení tato zjištění doplnil, přičemž přímo z vyjádření maďarských státních orgánů zjistil, že dané povolení k pobytu žalobkyně bylo již dne 3. 6. 2021 příslušným maďarským orgánem zrušeno a ke dni vyjádření (tj. dne 5. 1. 2022) žalobkyně žádným maďarským pobytovým oprávněním nedisponovala. Žalovaný tedy z těchto informací ve spojení s podklady zjištěnými správním orgánem I. stupně dovodil, že pobytové oprávnění Maďarska bylo žalobkyni zrušeno a je neplatné ode dne 3. 6. 2021, tato skutečnost byla následně deklarována v SIS dne 5. 7. 2021, v důsledku toho je třeba ode dne 5. 7. 2021 pobyt žalobkyně na území České republiky považovat za neoprávněný. Soud shledal, že žalovaný otázku maďarského povolení k pobytu žalobkyně a jeho platnosti prověřil dostatečně v souladu s § 3 a § 50 odst. 2 správního řádu, v tomto směru nevznikají žádné pochybnosti o tom, že žalobkyně takovým povolením v období od 5. 7. 2021 do 3. 12. 2021 nedisponovala, námitka je nedůvodná.
22. Není správná ani úvaha žalobkyně, dle které se po skončení platnosti jejího povolení k pobytu uděleného Maďarskem mohla na území ČR dále zdržovat na základě ukrajinského biometrického pasu po dobu dalších 90 dnů ve 180-denním období. K této námitce se žalovaný rovněž dostatečně vyjádřil v napadeném rozhodnutí, když uvedl, že toto oprávnění žalobkyni svědčilo pouze po dobu platnosti maďarského povolení k pobytu resp. dlouhodobého víza, kdy se mohla pohybovat na území ostatních smluvních států po dobu 90 dnů ve 180-denním období; maďarské povolení k pobytu však bylo zrušeno dne 3. 6. 2021, což bylo deklarováno dne 5. 7. 2021. K tomu soud pouze doplňuje, že tato úvaha vychází z Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, zejména viz čl. 21. Žalovaný tak došel ke správnému

závěru, dle kterého žalobkyně v období od 5. 7. 2021 do 3. 12. 2021 pobývala v České republice neoprávněně, skutečnost, že žalobkyně byla držitelkou biometrického cestovního pasu Ukrajiny, v tomto období nepředstavovala podklad pro oprávněnost jejího pobytu, jiným oprávněním pak žalobkyně nedisponovala.

23. K námitce žalobkyně o tom, že s ohledem na rychlost správního řízení správní orgán I. stupně nemohl řádně zjistit skutkový stav věci, soud uvádí, že pouze samotná délka správního řízení není určující. Je nutné vzít v úvahu, že správní orgán je povinen dbát též zásady procesní ekonomie. Podstatné je, zda se správnímu orgánu i v krátkém čase podařilo dostatečně objasnit rozhodné skutečnosti v souladu s ust. § 3 správního řádu a dodržet též další požadavky stanovené správním řádem na průběh správního řízení. Soud má za to, že správní orgán I. stupně tyto podmínky dodržel, zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, žalobkyně v této souvislosti neuvedla, co konkrétně dle jejího názoru opomněl správní orgán I. stupně zjistit, a jak byla tedy rozhodnutím v této krátké lhůtě žalobkyně zkrácena na svých právech. K tomu obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2021 č.j. 4 Azs 36/2020-20, bod 19. Námitka je tak nedůvodná.
24. V poslední žalobní námitce žalobkyně uváděla, že je v jejím případě dána překážka vycestování, neboť na Ukrajině, v zemi jejího původu, probíhá mezinárodní ozbrojený konflikt. Žalovaný se tímto tvrzením žalobkyně vzneseným v odvolání zabýval, k dané námitce uvedl, že oblast bydliště žalobkyně (Zakarpatská oblast) je v souladu s vyhláškou Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, bezpečnou zemí původu. Doplnil též, že samotná žalobkyně neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, jež by svědčily o opaku. Shledal tak, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování dle ust. § 179 zákona o pobytu cizinců. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí (23. 2. 2022) by bylo možné takový postup aprobovat.
25. Jak je ale v současnosti již obecně známou skutečností, na Ukrajině probíhá ode dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt, který se týká v podstatě celého území státu, dochází k ohrožení civilního obyvatelstva. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 2. 3. 2022, č. j. 41 Az 2/2022-48 poukázal na skutečnost, že boje na Ukrajině se již neomezuji jen na část Doněcké a Luhanské oblasti, ale dotýkají se velké části jejího území, včetně hlavního města Kyjeva. V této souvislosti Krajský soud v Brně odkázal na předběžné opatření Evropského soudu pro lidská práva za dne 1. 3. 2022 (blíže viz <https://bit.ly/3HxrjKM>). ESLP v něm na návrh Ukrajiny, aby vydal předběžné opatření vůči Rusku kvůli „*masivnímu porušování lidských práv ruskými vojsky během vojenské agrese proti suverénnímu území Ukrajiny*“, při vyhovění tomuto návrhu vzal v potaz „*současnou vojenskou aktivitu, která byla zahájena dne 24. 2. 2022 v různých částech Ukrajiny a domnívá se, že vyvolává skutečné a trvající riziko vážné hrozby porušení práv civilního obyvatelstva zaručených Úmluvou, zejména podle článku 2 (právo na život), 3 (zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) a 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) Evropské úmluvy o lidských právech.*“
26. Tato situace, která představuje zásadní změnu poměrů na Ukrajině, nebyla dána v době vydání napadeného rozhodnutí, a není tudíž pochybením žalovaného, pokud k těmto skutečnostem nepřihlédl. Od aplikace ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. však soud musí ustoupit v

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

situaci, kdy je to třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky České republiky, resp. s ohledem na požadavky práva EU, takové závazky vyplývají i z čl. 2 a 3 Úmluvy, které zakotvují právo na život a zákaz mučení a z čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

27. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2015, č.j. 2 Azs 163/2015-28, který se týkal uložení správního vyhoštění: *„Obecně platí, že při přezkumu správního rozhodnutí vycházejí krajské soudy ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). S ohledem na určité zvláštnosti řízení v cizineckých věcech je třeba připomenout, že tato procesní pravidla mohou být prolomena jinou normou, která požívá aplikační přednosti, a to zejména Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a z ní vyplývající zásady non-refoulement (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, nebo ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).“* K prolomení zásady dle ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. z důvodu aplikace pravidla non-refoulement v případech správního vyhoštění rovněž vizte rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č.j. 3 Azs 198/2014-24. Judikatura tak tuto možnost připouští v těch případech, kdy by nepřihlednutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem mělo přímo za následek dotčení nějakého základního práva.
28. Shodně v rozsudku ze dne 21. 10. 2019, č.j. 1 Azs 246/2019-31 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s. musí ustoupit v situaci, kdy to je třeba s ohledem na mezinárodněprávní závazky, resp. s ohledem na požadavky práva EU (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, bod 22, či ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, body 21-23). Při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění je v této otázce třeba vyjít z kritérií, která již dříve rozvedl Nejvyšší správní soud ve věcech mezinárodní ochrany. Jedná se o situaci, kdy by nepřihlednutí k novým skutečnostem mělo za následek porušení zejména zásady non refoulement zakotvené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, práva na život, zákazu mučení a podrobování krutému a nelidskému zacházení, a práva na soukromý a rodinný život garantovaných v čl. 2, čl. 3 a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv (srov. rozsudek ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016 – 29).“*
29. Zároveň soud nepřehlédl, že zákon o pobytu cizinců obsahuje též ustanovení § 120a odst. 2, na které poukazuje žalovaný, a které umožňuje žalovanému požádat o nové stanovisko o možnosti vycestování a vydat nové rozhodnutí pouze ve věci, zda vycestování cizince je možné. Soud však shledal, že ani tato zákonná možnost pro žalovaného reagovat na vznik důvodů znemožňujících vycestování po vydání napadeného rozhodnutí nezbavuje soud povinnosti aplikovat zásadu non-refoulement již ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí o správním vyhoštění, pokud příslušné důvody pro aplikaci této zásady v době rozhodování soudu existují. Navíc, i když od 24. 2. 2022 již v době vydání tohoto rozsudku uplynulo téměř 8 týdnů, žalovaný neuvedl, zda již dané ustanovení § 120a odst. 2 zákona o pobytu cizinců bylo z jeho strany v praxi vůči občanům Ukrajiny skutečně aplikováno.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

30. S ohledem na výše uvedenou obecně známou skutečnost spočívající v existenci mezinárodního ozbrojeného konfliktu na Ukrajině shledal soud, že daná žalobní námitka je důvodná a napadené rozhodnutí neobstojí z hlediska závěru, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování a vycestování žalobkyně je možné. V tomto směru je nezbytné, aby správní orgán zásadním způsobem doplnil dokazování, znovu se zabýval tím, jaká je zcela aktuální situace na Ukrajině a znovu posoudil, zda v daném případě existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, tedy zda je důvodná obava, že by žalobkyni ve státě původu hrozilo skutečné nebezpečí. Z tohoto důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
31. Podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.
32. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobkyní v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč a 21% DPH ve výši 1 428 Kč, tedy celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. dubna 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.